

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ВИЩЕ ПРОФЕСІЙНЕ УЧИЛИЩЕ №13
М.ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СОЦІОЛОГІЯ»

Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр
Спеціальність	J8 Автомобільний транспорт
Галузь знань	J Транспорт і послуги

Затверджено на засіданні методичної комісії суспільно-гуманітарних дисциплін
Протокол № 1 від «05» вересня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Соціологія
Викладач	Білик Лілія Петрівна
Контактний телефон викладача	+380669221697
Е-mail викладача	lilya-lya@ukr.net
Освітня програма	Автомобільний транспорт
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	2 кредити ЄКТС, 60 год.
Спеціальність	J8 Автомобільний транспорт
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://vpu13.if.ua/
Консультація, відпрацювання н/б та негативних оцінок	Середа 15.15 -16.30

2. Анотація до навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Соціологія» є навчальною дисципліною, яка формує розуміння ролі людського потенціалу в суспільстві та проблем взаємовідносин людини та соціуму.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Соціологія» є формування у студентів знань про суспільство як системне утворення, вміння розбиратися в сутності його структурних елементів, взаємозв'язку між ними, розуміння ролі людського потенціалу в суспільстві та проблем взаємовідносин людини та соціуму.

Завданням вивчення дисципліни є формування в учнів соціологічного світогляду щодо розкриття соціологічних явищ та процесів, що пронизують соціальні взаємодії людей у різних вимірах суспільного життя та повсякденності;

розвивати вміння послуговуватися категоріальним апаратом соціології, її методами дослідження, а також теоретичними та концептуальними напрацюваннями.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен знати:

- загальну характеристику суспільства як цілісної системи та її складових елементів;
- предмет, структуру, функції, принципи, методи, основні категорії та закони соціології як науки;
- особливості становлення соціології як самостійної науки;
- структуру та зміст спеціальних соціологічних теорій;
- послідовність розробки програми соціологічного дослідження;
- основні методи збору, обробки, аналізу результатів соціологічного досліджень;
- шляхи реалізації результатів соціологічних досліджень і соціальних технологій у суспільній практиці.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

- пояснювати, оцінювати, узагальнювати знання про суспільство в контексті системного підходу з елементами структурно-функціонального аналізу;
- володіти основними соціологічними термінами, користуватися ними під час виступів на семінарах, в дискусіях, диспутах тощо;
- користуватися всіма доступними джерелами знань; самостійно добирати матеріал до реферату, доповіді, самостійної роботи;
- використовувати в роботі засоби масової комунікації, в т. ч. комп'ютерні джерела інформації;
- брати участь в організації та проведенні соціологічних опитувань;
- використовувати на практиці результати соціологічних досліджень при діагностуванні причин соціальних конфліктів в сім'ї, колективі, на виробництві;
- сприяти розв'язанню міжособистісних та трудових конфліктів.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

Результатом навчання за дисципліною є набуття студентами відповідно до освітньо-професійної програми таких компетентностей:

- ЗК1.** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- ЗК2.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- ЗК4.** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- ЗК5.** Здатність проводити усну та письмову ділову комунікацію українською та іноземними мовами;
- ЗК6.** Здатність ефективно застосовувати інформаційні і комунікаційні технології;
- ЗК7.** Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;
- ЗК8.** Здатність адаптуватись до нових умов і ефективно та діяти в

нестандартних ситуаціях;

ЗК10. Здатність до ефективної співпраці в команді для досягнення спільних цілей.

Спеціальні компетентності (СК):

СК11. Здатність проводити аналіз витрат праці на виконання запланованих робіт і розробляти заходи для підвищення продуктивності праці;

СК13. Здатність розуміти і враховувати соціальні й екологічні аспекти, вимоги охорони праці, виробничої санітарії та пожежної безпеки під час розробки технічних рішень;

СК14. Здатність розуміти стан та перспективи розвитку сфери автомобільного транспорту.

По завершенні вивчення дисципліни студенти повинні володіти програмними результатами:

РН 1. Знати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

РН 3. Здатність застосовувати базові професійні й наукові знання в галузі соціально-гуманітарних та економічних наук у пізнавальній та професійній діяльності;

РН 4. Користуватися державною та іноземною мовами усно і письмово у професійній діяльності, ефективно використовувати міжособистісну взаємодію, сучасні комунікаційні засоби та професійну термінологію;

РН 5. Здатність застосовувати основні теорії, методи та принципи математичних, природничих і технічних наук у сфері професійної діяльності.

РН 7. Здатність працювати самостійно (курсний проект, дипломний проект) або в групі (лабораторні роботи), включаючи навички лідерства при їх виконанні, уміння отримувати результат в рамках обмеженого часу.

РН 9. Здатність обробляти, аналізувати і систематизувати науково-технічну інформацію, пов'язану з новітніми досягненнями обслуговування та ремонту автомобілів.

РН 15. Враховувати соціальні, екологічні аспекти та вимоги охорони праці, виробничої санітарії і пожежної безпеки під час формування технічних рішень.

РН 19. Здійснювати ділові комунікації у професійній сфері, уміти вести дискусію, укладати ділову документацію українською та іноземною мовами.

5. Організація навчання курсу			
Обсяг курсу 60 год.			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		18 год	
Семінарські заняття		16 год	
Самостійна робота		26 год	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний /вибірковий
I	Соціологія	I	Вибірковий
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	Кількість год.		
	Лекції	Семінарські заняття/моду льні роботи	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Теоретична соціологія			
Тема 1. Соціологія як наука	1	-	2
Тема 2. Історія розвитку соціології в країнах західної Європи, США, України.	1	2	2
Тема 3. Суспільство як соціальна система, його соціальна структура.	2	2	3
Тема 4. Особистість у системі соціальних зв'язків.	2	2	2
Змістовий модуль 2. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії			
Тема 5. Соціологія економічного життя, праці та управління.	2	1	2
Тема 6. Соціологія політики і права.	1	-	2
Тема 7. Соціологія освіти, культури та релігії. Етносоціологія.	2	2	2
Тема 8. Соціологія сім'ї та молоді.	2	2	2
Тема 9. Соціологія та психологія конфлікту	2	2	3
Змістовий модуль 3. Методологія і техніка соціологічних досліджень			
Тема 10. Організація соціологічного дослідження, методи збору та аналізу інформації	2	2	3
Тема 11. Прогнозування соціальних явищ та процесів	1	-	3
Комплексна контрольна робота	-	1	-
Залік	-	2	-
ЗАГАЛОМ (без урахування заліку)	18	16	26

6. Система оцінювання навчальної дисципліни					
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за 12-бальною шкалою	
		для заліку	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики		
90 – 100	A	зараховано	5 (відмінно)	10 – 12 балів	
82-89	B		4 (добре)	7 – 9 балів	
74-81	C		не зараховано з можливістю повторного складання	незадовільно з можливістю повторного складання	1 – 3 бали
64-73	D				
60-63	E				
35-59	FX	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		
0-34	F				
Рівні навчальних досягнень учнів					
Початковий рівень (1 – 3 бали)	Здобувач освіти виконує частину роботи та не вміє пояснити їх зміст.				
Середній рівень (4 – 6 балів)	Виконує роботу за зразком (інструкцією) або з допомогою викладача, результат роботи учня дає можливість зробити правильні висновки або їх частину, під час виконання роботи допускає помилки.				
Достатній рівень (7 – 9 балів)	Самостійно виконує роботу в повному обсязі. Самостійно робить висновки.				
Високий рівень (10 – 12 балів)	Здобувач освіти виконує всі вимоги, передбачені для достатнього рівня, виконує роботу згідно з інструкцією, робить аналіз результатів та формує ґрунтовні висновки. Крім того учень виконує додаткові індивідуальні завдання.				
Вимоги до письмових робіт	Письмові роботи пропонуються у формі тестових завдань, семінарських занять на та проектних робіт. Терміни написання: денна форма – на парі				
Підсумковий контроль	Форма контролю: залік Форма здачі: очний				
7. Політика навчальної дисципліни					
Письмові роботи	Порядок та організація контролю знань учнів визначаються Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти				
Академічна доброчесність	Очікується, що учні будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі учні відвідують лекції і семінарські заняття курсу.				

Відвідування занять	<p>Організація освітнього процесу у Вищому училищі №13 регламентується Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу</p> <p>Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Учень зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти</p>
---------------------	--

8. Рекомендовані джерела інформації

I. Основні джерела:

1. Соціологія: Підручник / За ред. докт. соціол. наук, проф. В.М. Пічі. - 4-те видання, виправлене. - Львів: "Магнолія 2006". 2009. с. 293
2. Герасимчук А. А., Палеха Ю. І, Шиян О. М. Соціологія: Навч. Посібник / Європейський ун-т. — 4.вид., виправ. й доп. — К. : Видавництво Європейського університету, 2004. — 245 с.
3. Городяненко В. Г., Гілон О. В., Демічева А. В., Легеза С. В., Липовська Н. А. Соціологія: підруч. / В. Г. Городяненко (ред.). — 3-те вид., перероб., доп. — К. : Академія, 2008. — 544 с. (http://ebk.net.ua/Book/sociology/gorodyanenko_sotsiologiya/zmist.htm)
4. Дворецька Г.В. Соціологія: Навч. посібник / Київський національний економічний ун-т. — 2-ге вид., перероб.і доп. — К. : КНЕУ, 2002. — 472 с.
5. Лукашевич М. П., Туленков М. В. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Міжрегіональна академія управління персоналом. — 2.вид., доп. і випр. — К. : МАУП, 2004. — 464 с
6. Пшеничнюк О. В., Романовська О. В. Соціологія: Посіб. для підготовки до іспитів. — К. : Видавець Паливода А.В., 2002. — 151 с.

II. Додаткові джерела:

1. Андрущенко В. П., Волович В. І., Горлач М. І., Головченко Г.Т., Д'яченко М. В. Соціологія: Підручник для вищої школи / Віктор Петрович Андрущенко (ред.), М. І. Горлач (ред.). — 3.вид., перероб. і доп. — К., 1998. — 622 с.
2. Брегеда А. Ю., Бовтрук А. П., Дворецька Г. В., Сенченко О. А., Рахманов О. А. Соціологія: Навч. метод. посіб. для самос-го вивч. дисципліни / Київ-й націон-й економ-й ун-т. — К., 1999. — 123 с.
3. Соціологія: короткий енциклопедичний словник / В.І. Волович (ред.), В.І. Волович (уклад.). — К. : Укр. Центр духовної культури, 1998. — 728 с.
4. Макеев С. О., Чорноволенко В. П., Оссовський В. Л., Костенко А. В., Паніна Н. В., Чурилов М. М. Соціологія: навч. посіб. / С.О. Макеев (ред.). — 4-те вид., перероб. і доп. — К. : Знання, 2008. — 566 с.
5. Піча В. М., Савельєв В. П., Хоронжий А. Г., Савка В. Є., Полторак В.А. Соціологія: підручник / В. М. Піча (ред.). — 4-те вид., випр. — Л. : Магнолія 2006, 2007. — 278 с.
6. Пилипенко В. Є., Балабанова Н. В., Вишняк О. І., Іванкова-Стецюк О. Б., Кулініч І. О. Спеціальні та галузеві соціології: Навч. посіб. К. : Каравела, 2003.
7. Павліченко П. П., Литвиненко Д. А. Соціологія: Навч. Посіб. К. : Лібра, 2002.
8. Сірий Є. В. Соціологія: загальна теорія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії: навч. посібник. — Вид. 2-ге — К. : Атіка, 2007. — 480 с.

9. Питання до заліку «Соціологія»

1. Соціологічні школи та теорії;
2. Соціальна структура суспільства та її компоненти.
3. Особливості і динаміка соціальної структури суспільства в сучасній Україні.
4. Психосоціальні властивості людини;
5. Психологічна структура особистості;
6. Історія розвитку економічної соціології;
7. Система соціального управління, його функції та методи;
8. Основні етапи, умови формування і функціонування громадської думки;
9. Електоральна соціологія;
10. Загальнолюдська культура, суперкультура, субкультура, контркультура;
11. Вплив релігії та освіти на культуру.
12. Сім'я. Сім'я як мала соціальна група, її типові ознаки;
13. Соціально-психологічні чинники становлення сім'ї;
14. Конфлікт в історії суспільної думки;
15. Посередництво у вирішенні конфліктів;
16. Організація соціологічного дослідження;
17. Методи збору та аналізу інформації;
18. Проблеми соціалізації особистості;
19. Розлучення, їх причини та наслідки;
20. Фази розвитку сім'ї;
21. Передумови виникнення соціології як науки;
22. Розвиток соціології в Україні;
23. Структура соціології;
24. Закони та категорії соціології.

Розробник:
Викладач II категорії

Лілія БІЛИК